

Dutch A: literature – Standard level – Paper 1
Néerlandais A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Neerlandés A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)
Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)
Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Schrijf een literaire analyse van één van de volgende teksten. In je antwoord moeten beide geleide vragen verwerkt zijn.

1.

De minnares

Het plein voor de toren is rond als een klok en de man en ik vormen de wijzers. Het heeft acht uur geslagen. Ik sta pal voor het academiegebouw en kijk naar de groepjes in- en uitlopende studenten en naar het clubje skateboarders daarvoor, met hun voeten onder strakke wreefbanden en hun kleurige arm- en beenbeschermers. Ze cirkelen als zweeptollen
 5 over de stenen, komen los van de grond, maar net als ik denk dat ze opstijgen, zetten ze de voorkant van hun plank schrap tegen de opstaande rand van een tegel en komen zo abrupt tot stilstand dat het lijkt of ze nooit bewogen hebben. Ondertussen houdt de man zijn blik op de voorbijgangers gericht. Als ze aarzelen en even stilstaan, klopt hij me vriendelijk op de rug, tikt tegen de zijkanen van de koets en schreeuwt (zijn borst gezwollen als een duivenkrop):
 10 “Paaardenritjes... paaaaardenritjes!”

Er zit stof op het groen van zijn jasje, stof tussen zijn haren, stof op zijn stem. Al zeven jaar roept hij: “Paaaaardenritjes!” Hij roept het al zo lang dat het woord een tunnel is geworden waarbinnen een tornado woedt, een zuigende, knijpende wind die me meetrekt tot het eind, tot daar waar ik alleen maar “paaardenritjes” kan horen: “Paaaaardenritjes.”

15 Ik ben het paard en ik verzorg de ritjes.

Met de schaduw van de toren als een pijl achter mij trek ik de koets bijna dagelijks over het plein door de Lange Nieuwstraat, langs het Catharijneconvent en het Willem Arntzhuis (waar daglicht ontwende gezichten zich tegen de dubbele ruiten van het verbouwde gekkenhuis persen, zodat bolle hoofden vissenkoppen worden met glazige ogen en roze, naar adem
 20 happende lippen). Hoog op de buitenmuur hangt een rebus in neonbuizen. *Daar waar je niet bent, daar is het geluk.*

Vandaar neem ik de bocht, die scherp genomen moet worden, en klos door naar het Ledig Erf. Onder het met mos begroeide poortje bij de Singel schiet ik – met de meeuwen in mijn kielzog – door naar het Lepelenburg, waar de allerkleinsten door hun ouders uit de bak worden
 25 getild en in het speeltuintje losgelaten.

De man pauzeert meestal naast mij. Zijn rechterhand rust op mijn flank, zijn linker- houdt een sjekkie vast.

Als er kinderen bij mij komen staan, wrijf ik mijn neus over de kussentjes op hun handen en bij bejaarden (die gehuld in hun jassen van dode muizen rillerig wachten op hun einde) buig
 30 ik mijn hals en zak door mijn benen. De man rookt langzaam, alsof hij geen grammetje teer wil mislopen, en ik kijk naar zijn tranende ogen en luister naar het nooit veranderende antwoord op een zich repeterende vraag.

“Zo mak als een bezemsteel.”

Het is niet prettig dag in dag uit te horen hoe ongevaarlijk je bent en je te houden aan
 35 een sukkelig loopje. Zo lang al draai ik mijn rondjes dat ik verwacht mezelf nog eens tegen te komen: ik sta tussen de aangetaste bomen en scherpgerande struiken, terwijl de honden schijten en rennen. Ik zie mijn vaal wordende achterkant, het gammele zadel op mijn rug, het scheefzakkende mutsje met veren.

Manon Uphoff, *De fluwelen machine* (1998)

- (a) Bespreek de manier waarop de verteller zichzelf, “de man” en hun relatie beschrijft.
- (b) Welke stijlmiddelen worden gebruikt die in strijd lijken met het vertelperspectief?

2.

Vannacht

- Vannacht was je opnieuw dichtbij
ik was zelfs vergeten dat ik dat vergat –
had nog gedacht: vergeet dit niet
voor ik weer dieper verder sliep.
- 5 Het was een lange, lange droom
waarin ik, wang tegen jouw wang gedrukt
een diepe tederheid beleefde
die ik ook aan je uit kon spreken.
Ik nam zelfs waar dat ik je rook.
- 10 Dat dit gevoel nog in mij leeft!
Er werd een hele generatie groot
sinds ik en jij ons lichaam deelden –
maar het bestaat en steekt zijn kop
op in de nacht, als dag en ik
- 15 zijn uitgeschakeld, teruggebracht
tot wat de kern is van mijn wezen
die steeds wordt luchtgespiegeld
in de slaap, die wolk, die ring, waarrond
mijn schamele woorden zweven.

Elly de Waard, *De aarde, de aarde* (2013)

- (a) Hoe gebruikt de dichter droom en herinnering om de kerngedachte van haar gedicht over te brengen?
- (b) Hoe dragen tegenstellingen en andere stijffiguren bij aan de structuur van en sfeer in dit gedicht?
-